

Stiftelsen Umeå Waldorfskola R Karlsson Mfl

Org.nr. 894001-2096

Beslut efter uppföljning

---

av tematisk tillsyn av rätten till
modersmålsundervisning i nationella
minoritetsspråk i grundskolans årskurser 7–9 vid
Stiftelsen Umeå Waldorfskola R Karlsson Mfl

Uppföljning av tematisk tillsyn av rätten till modersmålsundervisning i nationella minoritetsspråk i grundskolans årskurser 7–9 vid Stiftelsen Umeå Waldorfskola R Karlsson Mfl

---

Skolinspektionen genomförde under våren 2019 en tematisk tillsyn av rätten till modersmålsundervisning i nationella minoritetsspråk i grundskolans årskurser 7–9 i Stiftelsen Umeå Waldorfskola R Karlsson Mfl (Org.nr. 894001-2096). Huvudmannen besöktes den 13 och 14 maj 2019 av utredarna Caroline Engskär och Stina Johansson.

Efter genomförd tillsyn konstaterade Skolinspektionen brister i huvudmannens skyldighet att informera om och erbjuda modersmålsundervisning i nationella minoritetsspråk för de elever som har rätt till sådan undervisning.

I beslut den 14 juni 2019 förelades huvudmannen att vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister.

Skolinspektionen har nu gjort en uppföljning av de brister som framkom i ovanstående beslut. Uppföljningen utgår från huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder som inkommit den 13 september 2019.

Skolinspektionen begärde därefter den 3 oktober 2019 en komplettering av huvudmannens redovisning. Huvudmannen har inkommit med efterfrågad komplettering den 7 oktober 2019.

Skolinspektionens beslut

Vid uppföljning av tidigare beslut bedömer Skolinspektionen att huvudmannen har avhjälpt den påtalade bristen avseende erbjudande av modersmålsundervisning inom ramen för språkvalet. Vid uppföljningen konstaterar Skolinspektionen dock att bristen avseende information om rätten till modersmålsundervisning i nationella minoritetsspråk kvarstår. Därför tilldelas Stiftelsen Umeå Waldorfskola R Karlsson Mfl en anmärkning. Huvudmannen ansvarar för att vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Avhjälpta brister

Skolinspektionen konstaterade i tidigare beslut efter tillsynen att Stiftelsen Umeå Waldorfskola R Karlsson Mfl (Org.nr. 894001-2096) inte uppfyllde författningskraven avseende att:

- Huvudmannen erbjuder eleverna att läsa sitt nationella minoritetsspråk på de olika sätt som författningarna anger (5 kap. 7–8 skolförordningen, 9 kap. 5–7 § skolförordningen).

Motivering till avhjälpt brist

Skolinspektionen bedömer mot bakgrund av huvudmannens redovisning att bristen är avhjälpt. Till redovisningen har bifogats aktuell språkvalsblankett.

Av redovisningen framgår att huvudmannen har upprättat rutiner för information om och erbjudande av modersmålsundervisning i nationella minoritetsspråk inom ramen för språkvalet. I rutinerna tydliggörs huvudmannens, rektorns och skolans personals ansvar när det gäller att informera samtliga elever och vårdnadshavare om rätten till modersmålsundervisning inom ramen för språkvalet. Av rutinerna framgår att klassläraren har ett särskilt ansvar för att informera om rätten till modersmålsundervisning inför språkvalet. Rektorn har ett ansvar för att följa upp att så sker. Vidare framkommer det av inkommen språkvalsblankett att eleverna kan ansöka om att läsa sitt nationella minoritetsspråk som modersmål inom ramen för språkvalet.

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Stiftelsen Umeå Waldorfskola R Karlsson Mfl en anmärkning. Huvudmannen ansvarar för att vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Vidtagna åtgärder behöver inte skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Skolinspektionen konstaterar att Umeå Waldorfskola R Karlsson Mfl (Org.nr. 894001-2096) inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Huvudmannen säkerställer att elever och vårdnadshavare får tydlig information om rätten till modersmålsundervisning i nationella minoritetsspråk och information om vilka möjligheter till undervisning som finns (2 kap. 8 § skollagen, 10 kap. 7 § skollagen, 5 kap. 9–11 §§ skolförordningen, Lgr 11, 1. Skolans värdegrund och uppdrag).

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärd behöver vidtas för att avhjälpa bristen.

- Se till att den information som ges till elever och vårdnadshavare är tydlig avseende att skolan erbjuder modersmålsundervisning i nationella minoritetsspråk både utanför den garanterade undervisningstiden och inom ramen för språkvalet samt att eleven och dess vårdnadshavare själva har rätt att ansöka om anordnandeform.

Motivering till bedömning av brist

Skolinspektionen bedömer att flera delar av bristen avseende information om modersmålsundervisning i nationella minoritetsspråk är avhjälpt. Huvudmannen ser nu till att samtliga elever och vårdnadshavare får information om rätten till modersmålsundervisning i de olika nationella minoritetsspråken. Detta gäller såväl under utbildningens gång som när nya elever börjar på skolan. Huvudmannen ser också till att elever och vårdnadshavare ges information om de utökade rättigheter som gäller modersmålsundervisning i minoritetsspråk. Dock finns det felaktigheter i informationen avseende hur elever erbjuds att läsa sitt nationella minoritetsspråk. Skolinspektionen bedömer därför att huvudmannen i den information som ges till elever och vårdnadshavare behöver tydliggöra att de kan att ansöka om modersmålsundervisning i det aktuella språket utanför den garanterade undervisningstiden såväl som inom ramen för språkvalet. Den ena anordnandeformen har inte företräde framför den andra. Det är eleven och elevens vårdnadshavare som själva avgör till vilken anordnandeform de vill ansöka.

Skolförordningen beskriver de alternativ som finns för elever att delta i modersmålsundervisning. Modersmålsundervisning får anordnas som språkval i grundskolan, som elevens val, inom ramen för skolans val eller utanför den garanterade undervisningstiden. Vidare anges att en elev får i stället för ett språk som erbjuds inom ramen för språkvalet välja det språk som eleven ska erbjudas modersmålsundervisning i.

Av inkommen redovisning framkommer att huvudmannen har upprättat rutiner för information om och erbjudande av modersmålsundervisning vid Umeå Waldorfskola. I rutinerna tydliggörs huvudmannens, rektorns och skolans personals ansvar när det gäller att informera samtliga elever och vårdnadshavare om rätten till modersmålsundervisning. Rutinerna inkluderar att säkerställa att elever och vårdnadshavare informeras både muntligen och skriftligen.

Vidare framkommer av redovisningen att huvudmannen har upprättat ett informationsblad till elever och vårdnadshavare om rätten till modersmålsundervisning. I informationsbladet finns information om de utökade rättigheter som gäller modersmålsundervisning i de nationella minoritetsspråken. Det görs också tydligt att eleverna har rätt att få modersmålsundervisning i sitt nationella minoritetsspråk inom ramen för språkvalet. Dock innehåller informationsbladet information om att elever som tillhör någon av Sveriges nationella minoriteter har rätt att under sin skolgång läsa det aktuella minoritetsspråket *i första hand inom ramen för språkvalet* men om så istället önskas utöver den ordinarie timplanen, vilket är felaktigt. Skolinspektionen vill förtydliga att skolförordningen anger på vilka sätt

modersmålsundervisning i nationella minoritetsspråk får anordnas (5 kap. 8 § och 9 kap. 6 § skolförordningen). Det är emellertid eleven och dess vårdnadshavare som själva väljer att ansöka i vilken form eleven ska läsa sitt minoritetsspråk. Författningarna förordar inte något alternativ före det andra. Det kan bli aktuellt för en elev att i perioder under sin utbildningstid läsa sitt minoritetsspråk utanför garanterad undervisningstid eller inom ramen för språkvalet samt i förekommande fall inom ramen för elevens val eller skolans val i de fall huvudmannen erbjuder sådan undervisning.

Motivering till anmärkning som ingripande

Umeå Waldorfskola R Karlsson Mfl (Org.nr. 894001-2096) uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter eftersom det finns en brist i huvudmannens information om rätten till modersmålsundervisning. Mot bakgrund av att huvudmannen i övrigt har åtgärdat påtalade brister som förelades i beslut den 14 juni 2019 samt att bristen bedöms som mindre allvarlig tilldelas Umeå Waldorfskolan R Karlsson Mfl en anmärkning.

Skolinspektionen avslutar därmed tillsynen av rätten till modersmålsundervisning i nationella minoritetsspråk i grundskolans årskurser 7–9 i Stiftelsen Umeå Waldorfskola R Karlsson Mfl.

På Skolinspektionens vägnar

Stina Johansson

Beslutsfattare

Caroline Engskär

Föredragande